

Nr 226.

Av herr **Pettersson, Anton, m. fl.**, om undervisning i mjölkning i jordbruksbetonad fortsättningskola.

En stor del av de svenska lantbrukarhemmen skötas för närvarande av husmodern ensam. I många fall beror detta på att man på grund av brukningsdelarnas litenhet och jordbrukets ringa lönsamhet av ekonomiska skäl ej kan hålla husmodern med den hjälp hon ofta nog skulle behöva. En icke ringa del av dessa ensamarbetande husmödrars tid upptages av arbete med jord och djur, trädgårdsarbete etc. En av utredningen angående underlättande av det mindre jordbrukets arbetsförhållanden under föregående vår företagen undersökning i fem län har enligt uppgift utvisat, att de ensamarbetande lanthusmödrarna i medeltal få avsätta fyra timmar varje dag till detta slags arbete. Härtill kommer, enligt samma uppgift, det inre hushållsarbetet med omkring nio timmar om dagen — alltså en normal arbetsdag på minst tretton timmar.

Detta måste ju i längden bli en alltför pressande arbetsbörda, och provinsialläkarna förklara att ett stort antal sjukdomar och nervösa sammanbrott inom just denna yrkesgrupp orsakas av jäkt och överansträngning.

Med tanke på arbetstidens längd och sysslornas mångfald kan det ju synas som om det enda rätta vore att befria dessa husmödrar från allt ladugårdsarbete. Gjorda undersökningar och förfrågningar visa emellertid att de flesta av dem, sedan de blivit husmödrar i eget hem, äro mycket fästade vid just denna gren av sitt dagliga arbete, finna det intressant och mycket hellre önska att få de inre hushållsgöromålen underlättade för att med så mycket större lugn och intresse få ägna sig just åt djurskötseln, även om denna är ett tungt arbete.

I allmänhet reagera de dock mot ett stort missförhållande därvidlag, nämligen den absoluta bundenhet vid hemmet, som kommer sig därav att husmodern själv ofta är den enda i huset som kan mjölka. Och då detta måste ske två till tre gånger om dagen och alltid på bestämda tider, blir husmodern därigenom fastkedjad vid hemmet både vardag och söndag.

Husmödrarna i lanthemmen skulle i många fall kunna beredas en viss lättnad i arbetet och framförallt icke behöva vara så bundna, om de olika familjemedlemmarna vid behov kunde avlösa husmodern i arbetet. Särskilt borde man försöka att intressera den manliga och kvinnliga ungdomen i landsbygdshemmen att hjälpa till även med sådana arbeten, som kunna bereda lättnad åt husmödrarna. Mången gång visar det sig emellertid, att t. ex. sönerna aldrig fått lära sig mjölka och sålunda icke kunna hjälpa till med detta arbete. Om utbildning i mjölkning erhöles redan under folk-

skoletiden, skulle detta säkerligen bidra till en förbättring av förhållandena. Ifrågavarande utbildning synes lämpligen kunna upptagas å fortsättningsskolans arbetsplan.

Det finns numera mekaniska hjälpmedel för undervisning i mjölkning, som möjliggöra att denna undervisning utan svårigheter meddelas i skolorna. Den slutliga undervisningen, som måste förläggas till ladugårdar, kan därigenom inskränkas till några få övningar, möjligen med en mjölkningstävlan som avslutning.

Beträffande undervisningen i mjölkning kan man tänka sig tvenne alternativ: det ena att någon skolans ordinarie lärare tar hand om densamma, det andra att härför särskilt lämpliga lärare, i likhet med vad som praktiseras inom andra yrkesskolor, anställas speciellt för denna sak. I båda fallen bör erforderlig kompetens naturligtvis inhämtas, exempelvis vid av hushållningssällskapen anordnade kurser.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om åtgärder för upptagande av undervisning i mjölkning som ordinarie ämne i jordbruksbetonad fortsättningsskola.

Stockholm den 23 januari 1939.

Anton Pettersson.

Wiktor Egnell.

Allan Holstenson.